

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

Liber IV

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1372)

reliquum falfugine & amarore infectum substitit. EMPEDOCLEI mare est sudor terrae, aduste à Sole, cumque sudorem nimia sui compressione emittentis. ANTIPHON sudorem calidi, à quo excretum est quod supererat humidi, elixando in falfuginem cōuersum, quod in quouis fit sudore. METRODORVS quia mare sit percolatū per terram, ideo crassiciem eius participasse: sicut euenit iis quæ per cinerem colantur. PLATONICI aquæ elementaris partem aliam ex aere frigore coactam extitisse dulcem, aliam quæ à terra ex ardore & incendio exhalasset, falfam.

De causis æstus maris.

Cap. XVII.

ARISTOTELES & HERACLETVS à Sole fieri aiunt, qui plerisque spiritus moueat, secumque circumducatur, quibus incidentibus propellatur mare Atlanticum, intumescatque & affluxum maris efficiat: iisdemque desinentibus retro abstrahatur ac recedat, quo pacto reforescat mare. PYTHEAS Massiliensis Lunæ implemento affluxum, decremento defluxum fieri. PLATO esse quippiam in sublimi suspensum, ex cuius foramine seu orificio quodam prorumpat æstus, vicissimque maria intumescant. TIMÆVS causam imputat fluminibus, quæ ex montibus Gallicis in Atlanticum procurrentia mare, id excursu suo propellant atque augeant, rursusque subsistentia retrahant atque deminuant. SELEVCVS Mathematicus, ipse quoque motum terræ tribuens, eius reuolutioni ac motui Lunam aduersam ire ait: cumque ventus qui intra duo ista corpora intercipitur in diuersas partes hoc pacto agitur, eo in Atlanticum mare incidente hoc quoque secundum eius motus concitari.

De area, que halos dicitur.

Cap. XVIII.

SIC ea fit. Inter Lunam aut aliud sidus ac visum nostrum aer crassus & nebulosus exstat, in quo cum visus noster reflectitur, ac dilatatur, itaque ad externam circumferentiam circuli astri pertinet, circulus circa illud esse videtur, qui halos, id est, area, dicitur. videturque ista apparitio proxime ibi fieri, ubi visus in crassiciem incidit.

A δέντος, εἰς ἀλυκίδα καὶ πικρίαν ὁ λούπον ὑποστῆναι. Ἐμπεδοκλῆς, ἰδρωτά τῆ γῆς ἐκκαυμένης ὑπὸ ἡλίου ἀφ' ἧς ἐπιπλάσσει πλῆσιν. Ἀντιφῶν, ἰδρωτά θερμῶ, ἃ οὐδὲ περιληφθέν ὑγρὸν ἀπεκρίθη τὰ κατεψηθῆναι, ὡς ἀκυλίσασα, ὅσῳ ἐπὶ πρῶτος ἰδρωτός συμβαίνει. Μηέδωρος, ἀφ' ἧς διηθῆσαν ἀφ' ἧς μετεληφέναι τὰ πρὸ αἰτίου πάχους, κατὰ τὸ πᾶν ἀφ' ἧς τῆς πύρας ὑλιζόμενα. οἱ δὲ Πλάτωνος, τὸ φοιχῶδες ὕδατος ὁ μὲν δὲ ἀέρος καὶ πρὸς ψυξίν σπιγῶδες, γλυκὺ γίνεσθαι, ὁ δὲ δὲ πρὸ τῆς πρὸς αἰκασιν καὶ ἐκπύρασιν αἰσθημῶδες, ἀλμυρὸν.

B Πρὸς ἀμπώπιδες γίνονται καὶ πλημμύραι. ἰζ'. ἈΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Ἡ ἐκκλειπτος, ὑπὸ ἡλίου. τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν πνέματων κινουμένων καὶ συμβαίνει φέροντος. ὅφ' ὧν ἐμβάλλοντων μὲν, πρὸς τὸν ἀστέρα αἰοιδεῖν τὴν Ἀτλαντικὴν θαλάσσαν, καὶ πρὸς ἀστέρα ζῆν τὴν πλημμύραν καταληγόντων δ' αἰτιῶσαι πρὸς τὸν ἀστέρα ζῆν, ὅσῳ ἐπὶ τῆς ἀμπώπιδος. Πιθέας ὁ Μασσαλιώτης, τῆ πληρώσεσ τῆς σελήνης τὰ πλημμύρας γίνεσθαι, τῆ δὲ μειώσεσ τῆς ἀμπώπιδος. Πλάτων, ἐπὶ τῶν εἰράν φέρεσθαι τὸ ὕδατων. ἐπὶ γὰρ τινὰ εἰράν ἀφ' ἧς σφοδρῶς βῆματος πρὸς ἀστέρα παλῖροισι, ὅφ' ἧς ἀπικυμῶδες τὰ πελάγη. Τίμαχος, τὰς ἐμβάλλοντα ποταμοὺς εἰς τὴν Ἀτλαντικὴν ἀφ' ἧς Κελπικῆς ὀρεῖνης αἰτίαι, πρὸς τὸν ἀστέρα μὲν τῆς ἐφόδοις καὶ πλημμύραν ποιοῦσθαι, ὅφ' ἐλκύντα, ὅφ' ἀναπαύλαι, καὶ ἀμπώπιδας κατασκάδοντα. Σέλευκος ὁ μαθηματικῶς, κινῶν καὶ ὅσῳ τῶν γλῶσσι, αἰτίαι πρὸς αὐτῆς τῆς διήνη φησὶ καὶ τῆς κινήσεσ τῶν πρὸς ἀστέρα σελήνης. ὅφ' ἡ μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν σωμάτων αἰτιῶσαι πρὸς τὸν πνέματος καὶ ἐμπύρατος εἰς τὴν Ἀτλαντικὴν πέλαγος, καὶ λόγον αὐτῶν σπικῶσθαι τῆς θαλάσσης.

Πρὸς ἀλω. ιη'.

D Ἡ δὲ ἄλως ἐπιπέδου τελεσθῆναι. μεταξὺ τῆς σελήνης ἡ πηνος ἄλλο ἀστρῶ, καὶ τῆς ὀφείας, ἀπὸ παχὺς καὶ ὀμιχλώδης ἵσταται. εἴτα ἐν τῷ τῆς ὀφείας κατακλωμένης καὶ ἀρρωσμένης, καθ' ἧς τὸ κύκλω ἡ ἀστρῶ πρὸς ἀστέρα πρὸς τῆς ἐξω πρὸς ἀστέρα κύκλος δοκεῖ πρὸς ἀστέρα φαίνεσθαι ὅσῳ κύκλος φαινόμενος ἄλως καλεσθῆναι, ὅφ' ἐστὶν ἄλως πρὸς ἀστέρα ὅσῳ δὲ κινῶσθαι ὅφ' ἀστέρα γίνεσθαι, ἐνθα ἴδον ἐπεσε ὁ πάχος τῆς ὀφείας.

PLVTARCHI DE PLACITIS philosophorum, hoc est, breuis recensionis sententiarum de natura rerum.

LIBER IV.

VM peragrauerimus mundi partes, ad ea nunc veniamus, quæ sunt singularia. De Nili incremento. Cap. I. THALES censet Etesiarum, qui venti Agypto aduersi spirant, flatu Nili aquas attolli, quæ ostia ipsius quibus se exonerat maris, obtrusi influxu obturentur. EUTHYMENES Massiliensis, ex Oceano marique externo suapte natura dulci fluium impleri. ANAXAGORAS niue Æthiopica, quæ hyeme frigans, æstate liquetur. DEMOCRITVS,

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΡΕΣΚΟΝΤΩΝ τοῖς φιλοσόφοις. ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΕΡΙΩΔΕΤΜΕΝΩΝ δὲ τῶν τῆς κόσμου μερῶν, ἀρχὴσ ἡσ πρὸς τὰ κατὰ μέγεθος. Πρὸς Νείλῳ ἀναβάστωσ α'. ΘΑΛΗΣ τὰς ἐτησίαισ ἀνέμοισι οἶεται πρὸς τῆς Αἰγύπτῳ αἰτιῶσαι πρὸς ἀστέρα τὸ Νείλῳ τὸ ὄγκον, ἀφ' ἧς τῆς ἀστέρας αὐτῆς τῆς παρῆσ δὲ τῆς αἰτιῶσαι πρὸς ἀστέρα ἀνακρίπασθαι. Εὐθύμηνῳ ὁ Μασσαλιώτης, ἐκ τῆς ὀφείας καὶ τῆς ἐξω θαλάσσης γλυκείας καὶ αὐτῶν ὅσῳ νομίζεσθαι πρὸς ἀστέρα τὸ πᾶν. Ἀναξαγόρας, ἐκ τῆς χύρας τῆς ἐπὶ τῆς Αἰθιοπίας, ἰσχυρῶσ μὲν ἐπὶ τῆς ψυχρῶσ καὶ ἐπὶ τῆς θερμῶσ.

της χιόνος της εν τοις περὶ ἀρκτον μέρεσιν ὑπό θερινὰς ἑ-
 πας ἀναλυομένης τε καὶ ἔχει χρομῆος, νέφη μὲν ἐκ τῆς ἀπὸ
 πηλοδοθαι, τῆτων δὲ ἀπελαυνομένων περὶ μεσημβρίας καὶ
 τὴν Αἴγυπτον, ὑπό τῆς ἐπεισίου ἀέμφου ἀποτελεσθαι ῥα-
 γδαίους ὄμβρους, ὑφ' ὧν ἀναπίμπλασθαι τὰς τελίμνας καὶ
 τὸν Νεῖλον ποταμόν. Ἡ ἑρόδοτος ὁ συγγραφεὺς ἴσων μὲν ἐκ
 τῆς πηγῶν φέρεσθαι χειμῶνος καὶ ἔρος, φαίνεσθαι δὲ ἐλάτ-
 τωνα τὸ χειμῶνος, ἔχει δὲ ἐν τῆτων τὰ χερῶν πλησίον ἰοῦσα
 τὸν ἥλιον τῆς Αἴγυπτου, ἔξαιμίζειν τὰ νάματα. Ἐφορος
 οἰσορογράφος καὶ ἔρος φησὶν αἰαχάλασθαι τὴν ὄλιαν Αἴ-
 γυπτον, καὶ οἰοεὶ ἔξυδροῦν δὲ πολὺ νάμα. σιωδίδωσι δὲ
 αὐτῇ καὶ ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Λιβύη τῶν δὲ ἔραμον καὶ ὑπό-
 ψαμμον. Εὐδόξος τοῖς ἱερεῖς φησὶ λέγειν τὰ ὄμβρια τῆς ὑ-
 δάτων, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς αἰσῆσαι τῶν ὡρῶν, ὅταν παρ' ἡμῖν εἴη ἔ-
 ρος τοῖς ὑπό τὸν θερινὸν ἔραμον εἰκῶσιν, τότε τοῖς ὑπό τὸν
 χειμερινὸν ἔραμον αὐτοῖς χιμῶν ἐστίν, ἔξ ὧν δὲ πλημμυ-
 ροῦ ὑδωρ καταρρήγνυται.

Περὶ ψυχῆς β.

ΘΑΛΗΣ ἀπεφῆνατο περὶ τοῦ ψυχῆς, φύσιν ἀκί-
 νητον ἢ ἀυκίνητον. Πυθαγόρας, ἔριθμόν ἐαυτὸν κινῶντα. τὸ
 δὲ ἔριθμόν ἐστὶ τὸ νοῦ τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν. Πλάτων, οἰοῖται
 νοητικῶν, ἔξ ἐαυτῆς κινήτην, κατ' ἔριθμόν ἐναρμόνιον κινου-
 μένην. Ἀριστοτέλης ἐντελέχεια περὶ τὸ σῶμα φησὶ
 κινῶν ὀργανικῶν, διὰ τὴν ζωὴν ἔχοντος ἐντελέχειαν. οἱ δὲ
 ἀκρυσεῖον ἐστὶ τῆς ἐνεργείας. Δικαίαν ἀρμονίαν τῆς
 πεσάρων σοιχείων. Ἀσκληπιάδης οἰοῖται συγμυμασθαι τὴν
 αἰσθησῶν.

Εἰ σῶμα ἡ ψυχὴ, καὶ τίς ἡ οἰοῖα αὐτῆς γ.

ΟΥΤΟΙ πάλιν οἱ περὶ τῶν ἀσώματων τῆς ψυ-
 χῆς ὑποτίθενται, φύσιν ἔχοντες ἀυκίνητον καὶ οἰοῖται νοητικῶν,
 καὶ τὸ φησὶ ὀργανικῶν ζωὴν ἔχοντος ἐντελέχειαν. οἱ δὲ
 ἀπὸ Ἀναξαγόρου ἀερεσθῆ ἢ ἔλεγον τε καὶ σῶμα. οἱ Στωϊ-
 κῶν πνῦμα θερμόν. Δημόκριτος, πυρᾶδες, σύκκριμα ἐκ τῆς
 λέγῶν περὶ τῶν, σφαιρικῶν μὲν ἔχοντων τὰς ἰδέας, πυρῆν δὲ
 δὲ τὴν δυνάμιν, ὅσα σῶμα εἶναι. Ἐπίκουρος, κῆμα ἐκ
 πεσάρων, ἐκ ποιοῦ πυρῶδους, ἐκ ποιοῦ ἀερώδους, ἐκ ποιοῦ
 πνῦματικῶν. ἐκ τετάρτου πνῶς ἀκατομάσου, ὅτι αὐτῶν
 αἰσθητικῶν. Ἡράκλειτος, τὴν μὲν τὴν χρομῆ ψυχῆς, ἀνα-
 θυμιάσιν ἐκ τῆς αὐτῶν ὕδατων, τὴν δὲ ἐν τοῖς ζώοις, ἀπὸ
 τῆς ἐκ τῶν καὶ τῆς αὐτῶν ἀναθυμιάσεως ὁμογενῆ.

Περὶ μερῶν ψυχῆς δ.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ, Πλάτων, καὶ μὲν τὸν αἰωπάτω λῶ-
 ρον, διμερῆ τὴν ψυχῆς. (ὁ μὲν γὰρ ἔχει λογικῶν, ὁ δὲ ἄλο-
 γον) καὶ τὸ περὶ τῶν καὶ ἀκρίβεις, τεμερῆ. ὁ γὰρ ἄλλοδον δια-
 ροδσιν εἰς τε τὸ θυμικῶν καὶ τὸ βραθυμικῶν. οἱ Στωϊκῶν, ἔξ ὅκ-
 τῶ μερῶν φασὶ σιωεσάνα, πέντε μὲν τῶ αἰσθητῶν, ὀργανικῶν,
 ἀκρυσεῖον, ὀσφρητικῶν, γευστικῶν, ἀπικῶν ἔκ τῶν, φωνητικῶν
 ἐβδόμου, σπερματικῶν ὀγδοῦ, αὐτῶν ἢ ἡγεμονικῶν, ἀφ' ἧς αὐ-
 τα πρὸς τὸ βραθυμικῶν ἔχει τὸ οἰκείων ὀργανικῶν περὶ φερεσθῆ τῆ
 τῶ πολὺ ποδὸς πλεκτῶμας. Δημόκριτος, Ἐπίκουρος, διμερῆ
 τὴν ψυχῆς, ὁ μὲν λογικῶν ἔχουσαν ἐν τῶ βραθυμικῶν καὶ ἡδρυ-
 μένων, ὁ γὰρ ἄλογον καὶ ὄλιον τῶ σύκρισιν τῶ σῶματος διεσπαρ-
 μένων. ὁ γὰρ Δημόκριτος πάλιν μετέχειν φησὶ ψυχῆς ποιας, καὶ
 τὰ νεκρῶν τῶ σωματικῶν, ἔξ ἧς αἰεὶ ἔχει φανῶς πνῶς θερμῶν καὶ αἰσθη-
 τικῶν μετέχει τῶ πλείονος ἔξ ἧς πνῶς ὄλιου.

ANIME in partibus ad Septentriones sitis sub solsti-
 tium æstivum resoluta atq; diffusa, densari ex va-
 poribus nubes, quæ compulsæ versus meridiem &
 ad Ægyptum ab ætæsiis ventis, in magnos ac vehe-
 mentes dissoluantur imbres, quibus cum paludes,
 tum Nilus impleantur. HERODOTVS historix scri-
 ptor, æqualem à fontibus fluere Nilum hyeme æ-
 stateque perhibet: minorem autem hyeme vide-
 ri, quia tum Sol Ægypto vicinior in vaporem a-
 quas redigat. EPHORVS, historicus is quoq; æsta-
 te ait relaxari totam Ægyptum, ac quasi exfuda-
 re copiosam aquam. ac conferre ad hoc etiam A-
 rabiam & Africam ob raritatem & fabulosum so-
 lum. EUDOXVS ait, sacerdotes imbribus & oppo-
 sitis temporum anni rationibus rem imputare.
 quando enim apud nos æstas est, qui sub æstivo
 habitamus Tropico, tum iis qui è regione sub bru-
 me circulo degunt hyemem esse, à quibus tum ex-
 undans aqua prorumpat.

De anima Cap. II.

PRIMVS THALES animam dixit naturam esse
 quæ semper, aut à seipsa moueatur. PYTHAGORAS
 numerum qui seipsum moueat. numerum autem
 sumit pro mente. PLATO substantiam mente præ-
 ditam, à seipsa mobilem, & quæ moueatur secun-
 dum numerum harmonicum. ARISTOTELES actū
 (entelecheian) primum corporis naturalis & in-
 strumentis apti, viuendi, facultatem habentis. DI-
 CÆARCHVS harmoniam quatuor elementorum.
 ASCLEPIADES medicus coexercitationem sen-
 suum.

Anima corpus an sit, & quæ eius substantia.

Cap. III.

OMNES hi, quas nominavi, corporis expertem
 animam statuunt, naturam ei tribuentes quæ mo-
 ueatur à seipsa, & mente sit instructa, & actus na-
 turalis corporis ad viuendum apti ac instrumentis
 adornati. ANAXAGOREI corpus esse censuerunt,
 idque aereæ naturæ. STOICI spiritum calidum.
 DEMOCRITVS igneam compagem partium men-
 te sola perceptarū, quæ formis sint globosis, ignea
 vi, deniq; corpus. EPICVRVS temperatum quicquid
 ex quatuor qualitibus, ignea, aerea, aquea, &
 quarta cui nomen non sit positum, quod ei erat vis
 sentiendi. HERACLETVS animam mundi exhalationem
 esse humidarum eius partium. animalium
 autem, ab externa, & exhalatione interna cognatā.

De anima partibus. Cap. IV.

PYTHAGORAS, PLATO, secundum supremam
 rationem duas partes ei assignant, quarum vna ra-
 tione sit prædita, altera eius expertis, siue bruta. se-
 cundum propinquam autem & subtiliorem ratio-
 nem tres: diuidunt enim brutam in iræ, & in cupi-
 ditatibus deditam. STOICI ex octo partibus com-
 ponunt animā: quinq; sensibus, visu, auditu, olfa-
 ctu, gustatu, tactu: sexta vocali: septima seminea: o-
 ctava ea quæ principatum obtinet, & à qua reli-
 quæ omnes dispositæ sunt suis quæq; instrumen-
 tis, conuenienter flagellis polypi. DEMOCRITVS,
 EPICVRVS, bimembrem faciunt animam, cuius
 pars rationis compos in pectore sita sit, bruta per
 totam corporis concretionem diffusa. DEMOCRI-
 TVS porro omnia ait quandam habere animam,
 etiam cadauera: quod hæc semper perspicue ali-
 quid obtineant caloris & sensus, maiori parte ex-
 spirata.

De principe anime parte. Cap. V.

IN ESSE hanc aiunt PLATO & DEMOCRITVS in toto capite. STRATO in superciliarum intercapedine. ERASISTRATVS circa membranā cerebri, quam epicranida nominat. HEROPHILVS in cauo seu fundo cerebri. PARMENIDES in toto pectore. EPICVRVS, & STOICI in vniuerso corde, aut cordis spiritu. DIOGENES in arteriosa cordis cauea, quæ est spiritualis. EMPEDOCLES in sanguinis substantia. Alii in collo cordis. Alii in membrana cor ambiente. Alii in septo transfuerso. Nonnulli recentiorum eo vsque à capite pertingere. PYTHAGORAS vitalem animæ partem circa cor, rationem & mentem circa caput.

De motu anime. Cap. VI.

PLATO semper moueri animam, mentem autem non moueri à loco ad alium. ARISTOTELES animam immobilem, omnis motus per se exfortem: per accidens autem moueri, vt & formas corporum.

De anime immortalitate.

Cap. VII.

PYTHAGORAS & PLATO interitus expertem animam: cum enim exit, peruenire in cognatam sibi animam mundi. STOICI exeuntem è corpore simul cum concreto interire, eam scilicet quæ sit imbecillior: quales sunt ineruditorum animæ. Validiores, quales sunt sapientum, durare vsque ad conflagrationem. DEMOCRITVS & EPICVRVS caducam esse, & simul cum corpore interire. PYTHAGORAS, PLATO, ratione præditam partem non interire: esse animam quippe non Deum, sed opificium æterni Dei. brutam esse obnoxiam interitui.

De sensibus & sensilibus.

Cap. VIII.

STOICI sensum definiunt apprehensionem quæ fit à sentiendi instrumento. Variè autem dicitur sensus. nam & habitus, & facultas, & actus, & imaginatio apprehendens sensus instrumento fiunt, ipsaque etiam octaua pars princeps à quo pendet. Rursum instrumenta sentiendi sunt spiritus intelligentes à principe parte ad instrumenta corporea dispositi. EPICVRVS, sensum dupliciter accipit, pro facultate & pro actu sentiendi. PLATO sensum definit animæ & corporis communionem cum externis. vis enim sentiendi est in anima, instrumentum corporis. ambo autem per phantasiam (hoc imaginationē voco) externa apprehendunt. LEVCIPPVS, DEMOCRITVS, sensum & intelligentiam munus suum obire, visis siue imaginibus (sic illorum simulacra, ædola, exprimo) foris oblatis. his non accidentibus, neutrum istorum quicquam moliri.

Verine sint sensus, vera imaginationes.

Cap. IX.

STOICI sensus non falli iudicant, visorum alia vera esse, alia falsa. EPICVRVS vtrisque veritatem ex æquo attribuit. Opinionum alias veras esse, alias falsas. Sensum vno tantum modo falli, cum suum de rebus mente cernendis interponit iudicium. phantasiam duobus, cum & sensibilem sit, & intelligibilem. EMPEDOCLES, HERACLIDES, pro meatuum concinnitate sensum fieri, cum quoduis sensibile suo sensui accommodetur.

A Τίς τῆς ψυχῆς ἡγεμονικόν, καὶ ἐν τίνι ἐστίν. ε΄.

ΠΛΑΤΩΝ, Δημόκριτος, ἐν ὅλῃ τῇ κεφαλῇ. Στράτων, ἐν μισοφρύῳ. Ερασίτρατος, πρὸς τὴν μύσσην τῆς ἐγκεφάλου, ἢ ὅπτι κερανοῖδα λέγεται. Ηρόφιλος, ἐν τῇ τῆς ἐγκεφάλου κριλά, ἢ πρὸς τὴν βάσις. Παρμενίδης ἐν ὅλῳ τῷ θώρακι, καὶ Ἐπίκουρος. οἱ Στωικοὶ πρῶτον, ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ, ἢ τῷ πρὸς τὴν καρδίαν πνεύματι. Διογῆνης ἐν τῇ ζήτησιακῇ κριλίᾳ τῆς καρδίας, ἢ πρὸς τὸ πνευματικόν. Ἐμπεδοκλῆς, ἐν τῇ τῆς ἀμμάτος συστάσει. οἱ δὲ, ἐν τῷ τῆς ἀρχῆς τῆς καρδίας. οἱ δὲ, ἐν τῷ πρὸς τὴν καρδίαν ὑμῖν. οἱ δὲ, ἐν τῷ δὲ φρεσίν. τῶν νεωτέρων

B δέ τινες, δὴ κενὸν ἀπὸ κεφαλῆς μετὰ τὸ δὲ φρεσίν. Πυθαγόρας, ὁ μὲν ζώον πρὸς τὴν καρδίαν, ὁ δὲ λογικὸν ἐν νοεῶν πρὸς τὴν κεφαλὴν.

Περὶ κινήσεως ψυχῆς. ς΄.

ΠΛΑΤΩΝ, ἀκίνητον τὴν ψυχὴν, τὸ δὲ νοῦν ἀκίνητον τὴν μεταβατικῆς κινήσεως. Ἀριστοτέλης ἀκίνητον τὴν ψυχὴν πάσης κινήσεως πρὸς τὸ ζώον, τὸ δὲ τὴν συμβεβηκὸς μετέχειν κατὰ τὰ εἶδη τῶν σωμάτων.

Περὶ ἀφθαρσίας ψυχῆς. ζ΄.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ, Πλάτων, ἀφθαρτον εἶναι τὴν ψυχὴν. C Διόδωρος γὰρ εἰς τὸ πρῶτον ψυχὴν ἀνακαλεῖται πρὸς τὸ ὄμοιον. οἱ Στωικοὶ, Διόδωρος τὴν σωμάτων ἀποφύρα, τὴν μὲν ἀσθενεστέραν ἅμα τοῖς σπέρμασι γινέσθαι. (ταύτην δὲ εἶναι τὴν ἀπαδύτων) τὴν δὲ ἰσχυροτέραν, οἷα ἐστὶ πρὸς τὸς σφοδρῶς, καὶ μετὰ τὴν ἐκπύρωσιν. Δημόκριτος, Ἐπίκουρος, φθαρτὴν, τὰ σώματα πρὸς τὴν φθορὰν. Πυθαγόρας, Πλάτων, ὁ μὲν λογικὸν, ἀφθαρτον, (καὶ γὰρ τὴν ψυχὴν, οὐ θεὸν ἀλλ' ἔργον τῆς αἰθέρος καὶ ἀρχῆς) ὁ δὲ ἄλογον, φθαρτὸν.

Περὶ αἰσθησῶν καὶ αἰσθητῶν. η΄.

Οἱ Στωικοὶ οὐκ εἰσὶν οὕτω τὴν αἴσθησιν, Αἰσθήσις, ἐστὶν ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς, ἢ κατὰ τῆς. πολλὰ γὰρ λέγεται ἢ αἰσθήσις ἢ τε γὰρ εἶδος, καὶ ἡ δυνάμις, καὶ ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ φαντασία ἢ κατὰ τῆς αἰσθητικῆς γίνονται, καὶ αὐτὸ ὁ δὸν ἡγεμονικόν, ἀφ' οὗ σπυρίζεται. πάλιν δὲ αἰσθητικὴ λέγεται πνεύματα νοεῶν, ἀπὸ τῆς ἡγεμονικῆς ὅτι τὰ ὄργανα τεταμένα. Ἐπίκουρος, τὸ μόνον ἐστὶν ἡ αἴσθησις, ἢ πρὸς τὴν δυνάμις καὶ τὸ ἐπαίδημα, ὅθεν ἐστὶ τὸ ἐνέργημα. ὥστε διχῶς παρ' αὐτῶν λέγεται, αἴσθησιν μὲν τὴν δυνάμιν, αἰσθητικὸν δὲ, τὸ ἐνέργημα. Πλάτων τὴν αἴσθησιν ἀποφαίνεται ψυχῆς καὶ σώματος κινήσεως πρὸς τὰ ἑκτός. ἢ μὲν γὰρ δυνάμις, ψυχῆς τὸ ὄργανον, σώματος ἀμφω δὲ ἀφ' αἰσθητικῆς αἰσθητικῆς τῶν ἐξωθεν γίνονται. Λύκιππος, Δημόκριτος, τὴν αἴσθησιν καὶ τὴν νόσον γίνεσθαι εἰδῶν ἐξωθεν πρὸς τὸν μνηστῆρα γὰρ ὅτι βάλλειν μνηστῆρα καὶ τῶν πρὸς τὸν πρὸς τὸν εἰδῶν.

Εἰ ἀληθεῖς αἱ αἰσθήσεις καὶ αἱ φαντασίαι. θ΄.

Οἱ Στωικοὶ τὰς μὲν αἰσθήσεις, ἀληθεῖς τῶν φαντασιῶν δὲ μὲν ἀληθεῖς, τὰς δὲ ψευδεῖς. Ἐπίκουρος, πᾶσαν αἴσθησιν καὶ πᾶσαν φαντασίαν, ἀληθεῖς τῶν δὲ ἐξωθεν τὰς μὲν ἀληθεῖς, τὰς δὲ, ψευδεῖς καὶ ἢ μὲν αἰσθήσεις μόνον ψευδοποιεῖται τὰ τῶν νόσων ἢ τῶν φαντασιῶν, διχῶς. καὶ γὰρ αἰσθητικὸν ἐστὶ φαντασία καὶ νοσητῶν. Ἐμπεδοκλῆς Ηρακλείδης, πρὸς τὴν συμμετείας τῶν πόρων τὰς καὶ μέγας αἰσθήσεις γίνεσθαι ἢ οἰκεία τῶν αἰσθητῶν ἐκ τῆς ἀμύσης.

Πόσαι εἰσὶν αἱ αἰσθήσεις. ι.

Οἱ Στωϊκοὶ πέντε τὰς ἰδίχας αἰσθήσεις, ὄρασιν, ἀκούω, ὄσφρησιν, γεύσιν, ἀφίω. Ἀριστοτέλης ἐκτίω μὲν οὐ λέγει, κινῶ δ' αἰσθησὶν τὴν ἴστω ἡτέρον εἰδῶν κριτικὴν, εἰς ἡν πᾶσαι συμβάλλουσιν αἱ ἀπλᾶς τὰς ἰδίας ἐκάστη φαινομένης. ὅτι ἢ μεταβατικὴν ἀφ' ἑτέρας πρὸς ἑτέραν, οἷον εἰς ἡμέτερον καὶ κινήσεως, δείκνυται. Δημοκρίτος πλείους εἶναι αἰσθήσεις πρὸς τὰ ἀλογα ζῶα καὶ πρὸς τὰς θεοὺς καὶ σοφοὺς.

Πῶς γίνεται ἡ αἰσθησις καὶ ἡ ἐννοία καὶ ὁ κτ' ἀφ' ἡσιν λόγος. ια.

Οἱ Στωϊκοὶ φασιν, ὅτι μὲν γινώσκῃ ὁ αἰσθησῶν, ἐχθρὸς ἡγεμονικὴν μέρος τῆς ψυχῆς, ὡς πρὸς ἡρώτων εἰς ἀπογραφήν. εἰς τὸ τοῦ μίαι ἐκάστη τῶν ἐνοσιῶν ἐναπογραφέται. πρῶτος δὲ ὁ τῆς αἰσθησῶν ἔστος, ὁ δὲ τῶν αἰσθησῶν, αἰσθανόμενοι γὰρ πῆρες, οἷον λυκῶν, ἀπελθόντος αὐτῶν μνήμην ἔχουσιν. ὅταν δὲ ὁμοειδῆς πολλὰ μνήμη γίνονται, τότε φασὶν ἔχειν ἐμπειρίαν. ἐμπειρία γὰρ ἐστὶ τῶν ὁμοειδῶν πλήθος. τῶν δ' ἐνοσιῶν αἱ μὲν φυσικαὶ, γίνονται κτ' πρὸς εἰρημνοῖς ἔστος καὶ ἀρετικῆς ἡρώτων· αἱ δ' ἡδὴ δι' ἡμετέρας διδασκαλίας καὶ ὀπιμελείας. αὐτὰ μὲν οὖν, ἐννοιαὶ καλεῖσθαι μόνον, ὅτι εἰναι δ' καὶ πρὸς ἡρώτων. ὁ δ' ἡρώτων καὶ ὅτι πρὸς ἡρώτων μετὰ λογικῶν, ὅτι τῶν πρὸς ἡρώτων συμπληροῦσθαι λέγεται, κτ' τὴν πρῶτην ἐβδόμηδα. ἐστὶ δὲ νόημα, φαινομένη ἀφαινομένης λογικῆς ζωῆς. ὁ γὰρ φαινομένη ἐπὶ δὲ λογικῆς πρῶτην ψυχῆν, τότε ἐνόημα καλεῖται, εἰληφὸς τοῦ ὁμοειδῆ τ' νοῦν. δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις ζῶοις οὐ πρῶτην φαινομένη. ὅσα δ' ἡμῶν θεοῖς, καὶ ἡμῶν γε, τῶν φαινομένων μόνον ἐστίν. ὅσα δ' ἡμῶν τῶν φαινομένων καὶ γένος, καὶ ἐνόημα καὶ εἶδος. ὡς πρὸς τὰ δῶρα καὶ οἱ σατῆρες, αὐτὰ μὲν καὶ αὐτὰ πρὸς ἡρώτων δῶρα, καὶ σατῆρες· εἰ δ' εἰς πλοῖα δὲ μίσησιν, πλωκάτω, πρὸς τὰ δῶρα εἰ καὶ ναυλα λέγεται.

Τίνι ἔστος φαινομένη, φαινομένη, φαινομένη, φαινομένη. ιβ.

Χρυσίππος ἀφαινομένην ἀλλήλων φησὶ τῶν φαινομένων. φαινομένη μὲν οὖν ἐστὶ πάθος ἐπὶ τῆ ψυχῆ γινόμενον, ἐπὶ δὲ κινῶν ἐαυτῶν καὶ ὁ πεποικῆς. ὅτι, ἐπειδὴ δι' ὄψεως θεωρούμεν ὁ λυκῶν, ἐστὶ πάθος ὁ ἐπὶ γινόμενον ἔστος τῆς ὄψεως ἐπὶ τῆ ψυχῆ καὶ τὸ τοῦ πάθος εἰπεῖν ἔχοντι, ὅτι πρὸς κειται λυκῶν, κινῶν ἡμῶν ὁμοίως καὶ ἀφαινομένης τῆς ἀφαινομένης ὄσφρησεως. εἰρηται δὲ φαινομένη ἀπὸ τῆ φωτός, κατὰ πρὸς τὸ φῶς αὐτὸ δείκνυσι, καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐν αὐτῶν πρὸς ἡρώτων, καὶ ἡ φαινομένη δείκνυσι ἐαυτῶν καὶ ὁ πεποικῆς αὐτῶν. φαινομένη δ', ὁ ποιῶ τὴν φαινομένην· οἷον λυκῶν, καὶ ὁ φαινομένη καὶ πρὸς ὅ, πρὸς αὐτῶν κινῶν τὴν ψυχῆν, πρὸς ἐστὶ φαινομένη. φαινομένη δὲ ἐστὶ ἀφαινομένη ἐλκυσμός, πάθος ἐπὶ τῆ ψυχῆ ἀπὸ ὁμοειδῆ φαινομένη γινόμενον· κατὰ πρὸς ὅτι τὸ σκιαμαζωῶν καὶ κενὰς ὅτι φαινομένη τῆς χεῖρας· τῆ γὰρ φαινομένη πρὸς φαινομένη, τὰ δὲ φαινομένη ὁμοειδῆ. φαινομένη δὲ ἐστὶν ἐφ' ὅ ἐλκυσμός κατὰ τὸ φαινομένη ἀφαινομένη ἐλκυσμόν. τῶν δ' γίνεται ὅτι τῶν μεταβολῶν καὶ μεμνημένων. ὁμοίως τῶν ὁμοειδῆς, ὅταν λέγῃ.

Ὁ μὴ πρὸς τὸ φῶς, μὴ πρὸς τὸ φῶς
Τὰς αἱματωποῖς καὶ δρακοντῶδες κίερας

Quot sint sensus. Cap. X.

Stoici quinque numerant sensus, quibus formae apprehendantur: visum, auditum, olfactum, gustatum, tactum. ARISTOTELES sextum quidem non dicit, ponit tamen communem sensum qui diiudicet inter compositas species, in quem singuli concipient sensus simplices sua visa: in quo ostenditur transitus ab vno ad aliam quasi speciem, & sub forma motus. DEMOCRITVS plures esse sensus, brutorum animalium, deorum, sapientum.

Quomodo sentiamus, notionem animo, orationemque concipiamus. Cap. XI.

Stoici dicunt, quando in lucem prognatus est homo, tum principem animi facultatem, perinde ac si ageret de conscribenda charta, in anima singulas exarare noticias. Primum inscriptionis modum esse a sensibus. vbi enim sensu aliquid percipimus, vt album, eo sublato memoriam tamen eius retinemus. post cum eiusdem generis multae concurrerint formae, experientiam adepti dicimur. haec enim definitur multitudo eiusdem generis notionum. Iam notionum quae naturales sunt, eo quo dictum est modo fiunt, nullaque artis industria: aliae doctrina porro nostra accuratiorque parantur. Haec tantum notitiae dicuntur, istae etiam anticipationes siue praenotiones. Ratio praeterea, a qua rationis dicimur compotes istis anticipatis notionibus dicitur absolui, primo septenario. Est autem conceptus mentis visum intelligentiae ratione, in animali rationem habere. Visum enim vbi ad talem accidit animam, tunc conceptio mentis dicitur. Itaque visa, quae Graeci phantasmata dicunt, reliquis animalibus non accidunt. quae diis, ea nobis tantum phantasmata: quae nobis, & in genere ea sunt phantasmata, & in specie notionis. sicut denarii & stateres ipsi per se id sunt, quod nomine referunt: sin pro vectura nauali penduntur, hoc iis accedit, vt etiam portorium dicantur.

Quid inter se differant phantasia, phantaston, phantasticum, phantasma. Cap. XII.

CHRYSIPPVS isthaec sic distinguit. Phantasia affectio est in animo oborta, rem perceptam simul cum percipiente representans. vt cum percipimus visu albedinem, affectio oritur in animo nostro a visu profecta, cuius subiectum nominare possumus albedinem. idem de reliquis dico sensibus. Graeca origine phantasia vox ad lumen redit. nam sicut lumen & se ostendit & ea quae ipso comprehenduntur: ita phantasia & sese, & id vnde effecta est, demonstrat. Phantaston, quasi si phantasia perceptibile diceret, est quod phantasia efficit: vt album, vt frigidum, & quidquid animam mouere potest. Phantasticum, quod inanis imaginationis efficax posse videor interpretari, inanis prorsus est animi tractus, quando exagitur, eius imaginatio nulla re imaginanda (sic phantaston refero) oblata: quale videmus in iis qui cum umbra depugnant, & inani aeri manus inferunt. Imaginationi enim, siue phantasiae, obicitur aliquod imaginabile, imaginationem futilem scienti, hoc est phantastico, nullum. Phantasma, id intellige vanam imaginationem. est ad quod trahimur inani tractu phantasticae motionis. Accidunt haec atra bile laborantibus, & furentibus. Itaque Orestes in tragodia haec dicens,

O mater, obsecro te, ne incutias mihi
Has sanguinolentas & colubrinas virgines,

Qua ponè me discurrunt, inquam, ponè me.
furens ista dicit, neq; videt quicquam, putat modo. Itaque Electra ei dicit:

Tuo quietus in lecto, miser mane.

Cernens eorum, quæ cernere putas, nihil.

Sic & apud Homerum Theoclymenus.

De visu, quomodo videamus.

Cap. XIII.

DEMOCRITVS, EPICVRVS, imaginum
infectione putauerunt nos videre. Alii radiorum
quorundam receptione, qui postquam obiectæ
rei infixi fuerunt, rursus ad oculum reuertantur.
EMPEDOCLES imaginibus radios adiunxit, id
quod sic appellans radios imaginis composita.
HIPPARCHVS radios ait ab utroque oculo por-
rectos extremitatibus suis tanquam manibus ap-
prehendere corpora extra oculos posita, appre-
hensionemque eorum visui reddere. PLATO
splendoris coniunctione seu concursu, quod syn-
augam Platoniam appellant. lumen ab oculo
per aliquantum spacium profluere in cognatum
aerem, aliudque contra à corporibus: aerem au-
tem qui in medio est diffusu ac conuersu facilem
esse, penetrare eum visus vi ignea.

De imaginibus quæ in speculis videntur.

Cap. XIV.

EMPEDOCLES apparere eas dicit ob effluxus
qui in superficie speculi coeant, perficianturque
ab ignea vi quæ à speculo excernitur, propositum-
que aerem in quem effluentia feruntur simul cir-
cumagat. DEMOCRITVS, EPICVRVS ima-
ginum subsistentia, quæ à nobis ferantur, & cir-
cumagitatione subsistant in speculo. PYTHA-
GOREI reflexione visus. qui cum intentus fera-
tur ad æs denso læuique corpori occurrens, ab eo
repercutiatur ac in se redeat. ac simile quippiam ei
accidat cum manu, quæ extenditur & ad hume-
rum rursus reducitur. His omnibus capitulis uti
licet in explicanda visionis ratione.

Videri possint tenebræ.

Cap. XV.

Videri censuerunt Stoici. visui enim ad hoc i-
psum circumpositum esse quendam fulgorem, &
non mentiri visum, cerni enim reuera quod sint
tenebræ. CHRYSIPPVS secundum intentio-
nem intermediæ aeris videre nos, isto quidem &
perfosso à spiritu visui destinato, qui à principe a-
nimi parte vsque ad pupillam pertinet: sed post
appulsum ad vicinum aerem intendente seipsum
turbinis in formam. Profunduntur autem ex oculo
radii ignei non nigri aut caliginosi. itaque vi-
deri possunt tenebræ.

De auditu. Cap. XVI.

EMPEDOCLES auditionem fieri dicit, aere
accidente ad auris partem quæ cochleæ instar in
gytos contorta, intra aurem suspenfatintinnabuli
instar percutiatur. ALCMAEO audire nos ina-
ni quod intra aurem est. id enim personare appel-
lente aere. omnia enim vacua sonant. DIOGE-
NES, aere qui in capite continetur isto & moto à
sono. Plato & qui eum sequuntur percuti aerem
qui in capite est, eumque reflecti ad partem prin-
cipem, sensumque auditus sic fieri.

A Αὐταὶ γὰρ αὐταὶ πλησίον θεόουσι μου,
λέγεται αὐτὰ ὡς μεμνηώς, ὅρα δὲ ἴδεν, ἀλλὰ δοκεῖ μόνον.
διὸ καὶ φησὶν αὐτὰ Ἡλέκτρα,

Μὲν ὦ θαλάπυρ' ἀτέμα σῆς ἐν δαμνίοις.

Ὅρα γὰρ ἴδεν ὧν δοκεῖς σάφ' εἶδέναι.

ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ Θεοκλύμηνος.

Γεεὶ ὀρέσσεως, καὶ πῶς ὀράμεν. 17.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ, Εἰ πικρῶς, καὶ εἰδῶν εἰς κρῖσος
ῶντο δ' ὀρεστικὸν συμβαίνειν. ἔτεροι, κατὰ πῆλιν ἀκτῖνων εἰς-
κεισιν, μὲν τὸ πρὸς δ' ὑποκείμενον εἰσαίναν πάλιν ὑποσφρε-
φουσῶν πρὸς τὴν ὄψιν. Ἐμπειροκλῆς τοῖς εἰδῶσις τὰς
ἀκτῖνας ἀνέμιξε, πρὸς αἰσθησῶν δ' ἰσχυροῦς ἀκτῖνας εἰ-
δῶλου σωτήτου. Ἰππαρχὸς ἀκτῖνας φησὶν ἀφ' ἑκατέρων
τῶν ὀφθαλμῶν ἀποτρεφόμεναι τοῖς ὀφθαλμοῖς, οἷον χεῖρας
ἐπαφῆς πρὸς αἰσθησῶν τοῖς ἐκτὸς σώμασι, τὴν ἀντί-
ληψιν αὐτῶν πρὸς δ' ὀρεστικὸν ἀποδίδοναι. Πλάτων, κατὰ
σωαύγειαν, τὸ μὲν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν φωτὸς ἐπὶ ποσὸν ἀ-
πορρέοντος εἰς τὸν ὀμοιοῦν ἀέρα, τὸ δὲ ἀπὸ τῶν σωματίων φε-
ρομένου ἀπορρεῖν. τὸν δὲ μετὰ ζῦ ἀέρα δὲ ἀεὶ χυλὸν ἔντα καὶ
ἀτεπτον, σωεκτείνοντος τῶν πυρῶν εἰς τὴν ὄψιν, αὐτὴ λέ-
γεται Πλατωνικὴ σωαύγεια.

Γεεὶ καὶ πεικῶν ἐμφάσεων. 18.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ, καὶ ἀπορροίας μὲν τὰς σωισαμίας
ἔστι τῆς ἐπιφανείας τῆς κατόπλου, τελεφουμίας δὲ ὑπὸ τοῦ
ἐκκεκλιμένου ἐκ τῆς κατόπλου πυρῶν, καὶ τὸν πρὸς κεί-
μενον ἀέρα εἰς ὃν φέρεται τὰ ῥέματα συμμεικταφέρουτος.
Δημόκλειος, Εἰ πικρῶς, τὰς καὶ πεικῶν ἐμφάσεις γίνεσθαι
κατ' εἰδῶν ὑποσφάσεις, ἀπὸ φέρεσθαι μὲν ἀφ' ἑαυτῶν,
σωισαμίας δὲ ἐπὶ τῆς κατόπλου καὶ τῆς ἀπὸ εἰσροφῶν. οἱ
ἀπὸ Πυθαγόρου, καὶ ἀνακλάσεις τῆς ὄψιν. φέρεσθαι
μὲν γὰρ τὴν ὄψιν πρὸς κείμενον ὡς ἐπὶ τὸν χαλκόν, σείρουσθαι δὲ
πυκνῶ καὶ λείῳ πληθεῖσθαι, ὑποσφραῖν αὐτὴν ἐφ' ἑαυ-
τῶν ὁμοίον πρὸς αἰσθησῶν τῆς ἐκτὸς τῆς χεῖρος καὶ τῆς ἐπὶ τὸν
ἄρμον ἀντεπιδροφῆ. διώεται τις τοῦτοις πᾶσι τοῖς κεφαλαίοις
χεῖρα δὲ τῆς πῶς ὀράμεν.

Εἰ ὀρεστικὸν ὁ σκότος. 19.

Οἱ Στωικὸι ὀρεστικὸν εἶναι τὸ σκότος. ἐκ γὰρ τῆς ὀρέσσεως πε-
ρικεῖσθαι πῆλιν εἰς αὐτὸ ἀντίον. καὶ εἰ ψάδεται ἡ ὀρεσις βλέ-
πεται γὰρ τῆς ἀληθείας ὅτι ἐστὶ σκότος. Χρύσιππος, καὶ τὸ
σωεῖσθαι πρὸς μετὰ ζῦ ἀέρος ὅρα ἡμᾶς, νυκτὸς μὲν ὑπὸ
τῆς ὀρεστικῆς πνέματος, ὅρα ἀπὸ τῆς ἡγεμονικῆς μετὰ τῆς
χέρης δίκηει, μὲν δὲ τὴν πρὸς δ' ὑποκείμενον ἀέρα ἐπι-
βολῶν ἐντείνοντος αὐτὸν κωνοφῶν, ὅταν ἡ ὀμοιοῦς ὁ ἀήρ.
πρὸς ἔχοντα ὅ ἐκ τῆς ὄψιν ἀκτῖνες πύειναι, οὐχὶ μέλαινα
καὶ ὀμιχλώδεις: διὸ καὶ ὀρεστικὸν εἶναι τὸ σκότος.

Γεεὶ ἀκῆς 19.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ, τὴν ἀκῆν γίνεσθαι καὶ πρὸς
πρὸς πνέματος τὰς κοχλιώδεις, ὅρα φησὶν ἐξερτησθαι ἐκ-
τὸς τῆς ὄψιν, κώδωνος δίκην ἀεροῦ μὲν καὶ τυπόμενον.
Ἀλκμάων, ἀκῆν ἡμᾶς τὰ κενῶν τὰ ἐκτὸς τῆς ὄψιν. τοῦτο
γὰρ εἶναι τὸ δεικνῶν καὶ τὴν πνέματος ἐμβολῶν. πᾶσι ταῖς
τὰ κενῶν ἡμᾶς. Διογῆνης, τῆς ἐκ τῆς κεφαλῆς ἀέρος ὑπὸ
τῆς φωνῆς τυπόμενον καὶ κινουμένου. Πλάτων καὶ οἱ ἀπὸ
αὐτῶν, πλῆθεισθαι τὸν ἐκ τῆς κεφαλῆς ἀέρα τῶν δὲ ἀνακλά-
σθαι εἰς τὰ ἡγεμονικῶν, καὶ γίνεσθαι τῆς ἀκῆς τὴν ἀκῆν.

Περί οσφρήσεως ιζ.

ΑΛΚΜΑΙΩΝ, ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ εἶναι τὸ ἡγεμονικὸν τῶν οὐμῶν οσφραίνεσθαι ἔλεγχον ἀπὸ τῆς ἀναπνοῆς τῆς οσμῆς. Εμπεδοκλῆς, ταῖς ἀναπνοαῖς ταῖς ἀπὸ τοῦ πνεύμονος σωματικῶς κινεῖσθαι τὸ δὲ μῦθον ὅταν γινῆ ἡ ἀναπνοὴ βαρῆα γίνηται, καὶ βαχύνῃται μὴ σωματικῶς κινεῖσθαι, ὡς ἐπιτὶ τῷ ῥόμβου ζομφύλων.

Περί γλώσσης ιη.

ΑΛΚΜΑΙΩΝ, ὁ ὑγρὸς καὶ τῷ χλιαρῷ ὅσον τῇ γλώττει παρὰ τῆς μαλακότητι ἀφαικνέσθαι τοῖς χυμοῖς. Διογένης, τῇ θερμότητι τῆς γλώττης, καὶ τῇ μαλακότητι, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀπλῆν τῆς ἀπὸ τοῦ σώματος εἰς αὐτὴν φλέβας, ἀφαικνέσθαι τοῖς χυμοῖς ἔλεγχον ἐπιτὶ τῷ ἀδελφῷ καὶ τῷ ἡγεμονικῷ, καὶ τὰ ὅσα ἀπὸ ἀσπιδίας.

Περί φωνῆς ιθ.

ΠΛΑΤΩΝ τὸ φωνῆν οὐκ εἶναι, πνεῦμα ἀλλὰ σῶμα ἀπὸ ἀερίων ἡγμένον, καὶ πληρὸν ἀπὸ ἀέρος, δι' ὧν καὶ ἐκκεφάλαια καὶ ἀμαλῶς μέχρι ψυχῆς ἀπὸ διδομένη. λέγεται δὲ καὶ κατὰ χηρῆτικῶς ἐπιτὶ τῷ ἀέρι ζῶν φωνῆ, καὶ τῷ ἀέρι, ὡς χηρῆτικῶς καὶ ψοφοὶ κυρίως τὸ φωνῆ ἔναρ, ἀπὸ τῆς ὡς φωνητικῆς οὐκ οὐκ οὐκ. Ἐπίκουρος τὸ φωνῆν εἶναι, ῥέμα ἐκπεμπόμενον ἀπὸ τῆς φωνοῦσας, ἢ ἡρώτων, ἢ ψοφοῦσας. τὸ δὲ ῥέμα εἰς ὁμοιογήμονα ἀρῶσθαι ἀρῶσθαι. ὁμοιογήμονα δὲ λέγεται τὰ ἐρογύλα τοῖς ἐρογύλοις, καὶ σκαλῆνα καὶ τείχονα τοῖς ὁμοιογῆσι. τῶν δὲ ἐμπιπόντων ταῖς ἀκροῖς, ἀπὸ τῆς ἀσπιδίας τῆς ἀδελφῆς φωνῆς. φανερόν δὲ τὸ γίνεσθαι ἀπὸ τῆς ἀσπιδίας ἐκρεόντων, καὶ τῆς ἐκφυσῶντων κρηφῶν τοῖς ἰματίοις. Δημοκρίτος, καὶ τὸ ἀέρα φωνῆν εἰς ὁμοιογήμονα ἀρῶσθαι σῶμα (ὁμοιογήμονα δὲ λέγεται τὰ ἐρογύλα τοῖς ἐρογύλοις) καὶ συγκατακινεῖσθαι τοῖς ἐκ τῆς φωνῆς ἀρῶσθαι. καλοῖς γὰρ τῶν καλοῖν ἰσχυρῶς καὶ αἰετὸν ὁμοῖον ἀπὸ τοῦ ὡς τὸ ὁμοῖον. καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἀμαλῶσι αἰ ὁμοῖα ψοφοὶ καὶ τοῖς αἰετοῖς τοῖς ὁμοῖοις καὶ ἄλλο μὲν, αἰ σφαιροειδῆς, καὶ ἄλλο δὲ, αἰ ἐπιμήκης. καὶ ἐπιτὶ τῷ ἐκκινεῖσθαι τῶν ἐπιτὶ τὸ αὐτὸ σωματικῶς τὰ ὁμοιογήμονα, ὡς τῶν καλοῖς εἶναι τοῖς κυρίοις καὶ ἐρεῖν ἰσχυρῶς. ἔστι δὲ ἀπὸ τῆς ἀσπιδίας τῶν εἰπεῖν, Ἦ δὲ ὅλα ἀρῶσθαι πνεύματος μυσταδρον ἐκ πληροῦ ἰσχυρῶς. οἱ δὲ Στωϊκοὶ φασὶ τὸ ἀέρα μὴ συγκατακινεῖσθαι ἐκ ἀρῶσθαι, ἀλλὰ σωματικῶς εἶναι, δι' ὅλα μὲν κενὸν ἔχοντα. ἐπιτὶ τῷ πληρῷ πνεύματι, κυματωδῶς καὶ κύκλοις ὁμοῖοις εἰς ἀπὸ τῆς, ἕως πληρώσει τὸ ἀεὶ κενὸν ἀέρα, ὡς ἐπιτὶ τῷ κελυμῷ ἀρας, τὸ πληρώσει λίθου καὶ αὐτὴ μὲν κυκλικῶς κινεῖται, ὁ δὲ ἀπὸ σφαιρῆς εἰκῶς. Ἀναξαγόρας, τὸ φωνῆν γίνεσθαι πνεύματος ἀπὸ τῆς ἀσπιδίας ἀεὶ, τῆ δὲ ὑποσφῆ τὸ πληρῶσει, μέχρι τῆς ἀσπιδίας ἀρῶσθαι. καὶ τὸ καὶ τὸ λεγόμενον ἡχώ γίνεσθαι.

Εἰ ἀσώματος ἡ φωνῆ, καὶ πῶς ἡχώ γίνεται. κ.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ, Πλάτων, Ἀριστοτέλης, ἀσώματος. οὐ γὰρ τὸν ἀέρα, ἀλλὰ τὸ γῆμα τὸ ἀπὸ τῶν ἀέρος καὶ τῶν ἐπιφάνειαν, κατὰ ποῖαν πληρῶσει γίνεσθαι φωνῆν. πάντα δὲ ἐπιφάνεια, ἀσώματος. συγκατακινεῖται μὲν γὰρ τοῖς σώμασιν, αὐτὴ δὲ ἀσώματος πᾶσι κατέστηκεν ὡς ἀπὸ τῆς καμπίου μῆνης ῥάβδου, ἢ μὲν ἐπιφάνεια ἴσθιεν πάσῃ, ἢ δὲ ὕλη ἴσθιεν ἢ καμπίου μῆνη. οἱ δὲ Στωϊκοὶ, σῶμα τῶν φωνῆν. πᾶσι γὰρ ὁ ἀρῶσθαι, ἢ καὶ ποῖον, σῶμα ἢ δὲ φωνῆ, ποῖον καὶ ἀρῶσθαι. ἀρῶσθαι γὰρ αὐτῆς, καὶ ἀρῶσθαι ἀρῶσθαι τῆς ἀρῶσθαι, καὶ ἐκτυπούσης, κατὰ τὸν δακτύλιον εἰς κρηρῶν.

De olfactu. Cap. XVII.

ALCMÆO in cerebro esse partem animæ principem. ea sentiri odores spirando ab ea attractos. EMPEDOCLES cum respiratione pulmonis. cum igitur difficulter spiratur, ut fit in humorum defluxu, tum ob asperitatem non sentiri sapores.

De gustatu. Cap. XVIII.

ALCMÆO humiditate & tepore qui in lingua est, discerni sapores. DIOGENES raritate & mollicie, & quod eò pertinent à corpore nervi, diffundi sapores attractos ad sensum & principem partem tanquam à spongia.

De voce. Cap. XIX.

PLATO vocem definit, spiritum per os ab animo eductum & ictum aeris, qui per aures, cerebrum & sanguinem usque ad animam diditur. Improprie etiam brutis & anima prorsum carentibus rebus tribuitur vox, ut cum hac appellatione complectimur hinnitum & strepitum. Proprie autem vox articulata est, Græcis ab illustrando mentis conceptu dicta. EPICURVS vocem esse fluxum emissum à rebus vocalibus, aut sonantibus, aut strepentibus. eum fluxum in frustra confringi eiusdem formæ. conformia dicuntur teretia teretibus, inæqualium laterum & triangula cum sui generis formis comparata. His conformibus frustis ad aures accidentibus, sentiri vocem. Hoc manifestum fieri ex vtribus qui perfluunt, & fullo-nibus qui vestes inflant. DEMOCRITVS aerem comminui ait in conformia frustra, simulque cum vocis frustis volutari. graculum enim graculo assidere, ac semper similem ad similem duci, ut est in proverbiis. nam etiam in litoribus similes calculi eodem apparent in loco, alio globosi collecti, alio oblongi. & inter cribrandum congregantur quæ sunt eiusdem generis, ita ut à ciceribus fabæ secernantur. Aduersus hæc dicere aliquis possit: Quomodo exigua frustula aeris implere possint theatrum aliquot hominum milibus referium? STOICI dicunt, aerem non esse compositum ex frustis, sed totum cõtinuum, nihil habentem in se inane. Eum verò perculsum vento fluctuare in infinitum porrectis rectis circulis, donec impleatur aer circumfusus. sicut fit in piscinâ lapide coniecto: nisi quòd aer sphericè, circulariter talis aqua mouetur. ANAXAGORAS vocem edi, si spiritus occurrat solido aeri, & auersus retrò obiectum usque ad aures referatur. quomodo etiam fiat echo, quæ est cum sonus repercutitur.

An vox sit corporis expertem, & quomodo fiat echo.

Cap. XX.

PYTHAGORAS, PLATO, ARISTOTELES, corporis expertem. nō enim esse aerem, sed aeris figuram & superficiē certo ictu fieri vocem. porro nullam superficiem corpore præditam esse. Tametsi enim corporis motum sequitur, ipsa tamen prorsus caret motu. sicut cum flectitur virga, nihil patitur superficies eius, materia dumtaxat flectitur. STOICI vocem dicunt esse corpus. quidquid enim agat, aut vim efficiendi habet, id esse corpus. atqui hoc esse vocis. audimus enim & sentimus, ipsa auribus accidente, & formam imprimente, quomodo annulus ceræ sigillū imprimit.

Rursum quidquid mouet & molestiam exhibet, corpus est. Mouet autem nos concinnitas sonorum, offendit discrepantia. Iterum, quod mouetur, corpus est, vox autem mouetur & refringitur illapsa in læuia loca, sicut cum pila in parietem coniecta reliditur. Itaque ergo in pyramidibus Ægypti intus vna voce edita, quatuor aut quinque soni redduntur.

Vnde sensus anima obtingat, & quæ pars sit eius princeps. Cap. XXI.

STOICI dicunt supremam partem animi esse principem, effectricem imaginum, assensionis, sensus, appetitus: principem autem illam partem vocant ratiocinationem. Cæterum ab hac principe parte septem esse enatas animi partes, quæ instar polyphi acetabulorum per corpus extendantur. De his septem partibus quinque sunt sensus isti, visus, auditus, gustatus, olfactus, tactus. Sunt autem spiritus, visus quidem à principe ad oculos usque pertingens: auditus ab eodem usque ad aures: olfaciendi vis, indidem usque ad nares: gustatus, ab eodem principio usque ad linguam: tactus à principe parte spiritus propagatus usque ad superficiem, ut facile sentiat occurrentia. Reliquarum partium altera dicitur semen, quæ ipsa quoque est à principe parte spiritus usque ad testiculorum adstites deductus. Altera est quam vocalem Zeno, vocem alii usurpant, spiritus à principe usque ad guttur & linguam aliaque loquelæ peculiaria instrumenta. ipsa autem illa princeps animi pars in globo nostri capitatis, tanquam in mundo, habitat.

De respiratione. Cap. XXII.

EMPEDOCLES primam putat fieri primi animalis respirationem, in fetu edito nacta abscissionem humiditate, in cuius locum extrinsecus succedat aer in vasa corporis aperta. Postmodò autem cum iam innatus calor foras erumpens, vna elideret aerem, expirationem: eodemque introrsum recedente, & aeri vicissim ingressum præbente, inspirationem. At enim nunc, cum sanguis feratur versus superficiem, suoque accursu aerem per nares foras pellat, huius elisione fieri expirationem, aere autem recurrente & illabente per loca quæ calor rara & peruia fecit, inspirationem. ASCLEPIADES rem clepsydre exemplo proponit. pulmones infundibuli loco statuit: causam respirationis ponit tenuitatem partium in pectore sitarum, ad quam externus aer feratur fluatque, crassis consistans partibus, rursusque extrudatur, cum pectus non possit amplius vel intrò admittere, vel alio carere. semper tamen aliquid, quod sit tenuium partium, in pectore superesse: non enim totum excerni, sed quod intus est, ei grauitate respondere, quod intrò adducitur. hæc autem cucurbitulis comparat. Eam porro respirationem, quæ dedita opera institutoque animi fit, fieri dicit contractione tenuissimorum in pulmone meatuum, branchiisque in arctum coactis. hæc enim nostræ obedire voluntati. HEROPHYLVS facultates relinquit corporibus motus efficaces, in neruis, arteriis, musculis. Pulmonem a existimat suapte natura solum indigere dilatatione & contractione: deinde etiam alia. Atque ætum quidem pulmonis esse attractionem spiritus extrinsecus:

δυνάμεις ἀπολείπει πρὸς τὰ σώματα τὰς κινήσεις, ἐν δόξαις, ἐν ἄρτηραις, ἐν μισί. τὸν οὖν πνεύμονα νομίζει μόνον ὀρέγεσθαι ἀεὶ σολῆς τε καὶ συστολῆς φυσικῶς εἶτα ἢ τὰλλα ἐκέρχαι μὲν εἶναι τὸ πνεύματος, τὸ ἐξωθεν δὲ πνεύματος ὀκλιῶν.

ἐπιπῶν δὲ κινουῦν καὶ ἐνοχλοῦν, σῶμά ἐστι· κινεῖ δὲ ἡμᾶς ἢ ἀμοισία, ἐνοχλεῖ δὲ ἢ ἀμοισία. ἐπιπῶν δὲ κινουμένων, σῶμά ἐστι· κινεῖται δὲ ἢ φωνή, καὶ ἐμπέσσει εἰς τοὺς λείους τοίπους καὶ ἀπανακλᾶται, κατὰ τὸ ὅτι τῆς σφαιρᾶς τῆς βαλλομένης εἰς τοῖχον. ἐν γὰρ ταῖς κατ' Αἴγυπτον πυραμίσιν ἐνδὸν φωνὴ μία ῥηγνυμένη τέταρτος καὶ πέντε ἤχοι ἀφ' ἑαυτῆς γίνονται.

Πότεν ἀσθητικὴ γίνεται ἡ ψυχὴ, καὶ τί αὐτῆς δὴ ἡγεμονικόν. κα.

OI STOIKI^{ci} φασι εἶναι τῆς ψυχῆς αἰώτατον μέρος τὸ ἡγεμονικόν. τὸ ποιῶν τὰς φαινομένας, καὶ τὰς συλλεγόμενας, καὶ ἀσθητικὰ, καὶ ὁρμάς· καὶ τοῦ το λογισμὸν καλεῖσθαι. ἀπὸ δὲ τῆς ἡγεμονικῆς ἐπὶ τὰ μέρη εἰσὶ τῆς ψυχῆς ἐκπεφυκῆσθαι καὶ ἐκτεθῆναι εἰς τὸ σῶμα, κατὰ τὸ αἰσθῆναι τὸ πολυπόδον πλεκτάνην. τῆς δὲ ἐπὶ τὰ μέρη τῆς ψυχῆς πέντε μὲν εἰσὶ τὰ ἀσθητικὰ, ὄρασις, ὄσφρησις, ἀκρότης, γαστήρ, καὶ ἀφή· ὡν ἡ μὲν ὄρασις ἐστὶ πνεῦμα ἀσθητικόν ἀπὸ τῆς ἡγεμονικῆς μέχρις ὀφθαλμῶν· ἀκρότης δὲ, πνεῦμα ἀσθητικόν ἀπὸ τῆς ἡγεμονικῆς μέχρις ὠτων· ὄσφρησις δὲ, πνεῦμα ἀσθητικόν ἀπὸ τῆς ἡγεμονικῆς μέχρις μυχθῆρων λεπτῶν· γαστήρ δὲ, πνεῦμα ἀσθητικόν ἀπὸ τῆς ἡγεμονικῆς μέχρις γλώττης· ἀφή δὲ, πνεῦμα ἀσθητικόν ἀπὸ τῆς ἡγεμονικῆς μέχρις ἐπιφανείας εἰς τὴν διάσθητον πρὸς τὴν πύλωνα. τῆς δὲ λοιπῶν ὁ μὲν λέγεται σπέρμα, ὁ δὲ καὶ αὐτὸ πνεῦμα ἐστὶ ἀσθητικόν ἀπὸ τῆς ἡγεμονικῆς μέχρις τῶν ὀφθαλμῶν. τὸ δὲ φωνᾶεν ὑπὸ τῆς Ζιῶνος εἰρημῶν, (ὃ καὶ φωνῶν καλεῖσθαι) ἐστὶ πνεῦμα ἀσθητικόν ἀπὸ τῆς ἡγεμονικῆς μέχρις φάρυγγος καὶ γλώττης καὶ τῶν οἰκείων ὀργάνων. αὐτὸ δὲ τὸ ἡγεμονικόν ὡς ἄρ' ἐν κόσμῳ καλοῖται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ σφαιρᾷ δεῖ κεφαλῆ.

Περὶ ἀναπνοῆς. κβ.

EMPEDOCLES, τὴν πρῶτην ἀναπνοὴν τοῦ πρώτου ζώου γινέσθαι, τῆς ἐν τοῖς βρέφεσιν ὑγρασίας ἀποχώρησιν λαμβανούσης· πρὸς δὲ τὸ πρῶτον ἐπέσθαι τὸ ἐξωθεν τῶν ἐκ τῶν ἀερώδων γινόμενης εἰς τὰ πρῶτα ἄνοιχτα τῶν ἀγγείων· τὴν δὲ μετὰ τὸ ἦδη τοῦ ἐμφύτου θερμῆς πρὸς τὸ ἐκ τῶν ὀρμῆς ἀερώδων ὑπερβαθλίοντος τὸ ἐκπνοῦν, τῆς δὲ εἰς τὸ ἐκ τῶν ἀγγείων τῶν ἀερώδων τὴν αἰτεπίσσοδον παρεχόμενου τὴν εἰσπνοὴν. τὴν δὲ νῦν κατέχουσαν φερομένην τῶν αἵματός ὡς πρὸς τὴν ἐπιφανῆσιν, καὶ τὸ ἀερώδες εἶναι τῶν ῥινῶν ταῖς εἰσπνοῆς ἀναθλίοντος, καὶ τὸ ἐκχώρησιν αὐτῆς γινέσθαι τὸ ἐκπνοῦν· παλινδρομοῦντος δὲ, καὶ τῶν ἀέρος αἰτεπίσσοδος εἰς τὰ ἀεὶ τῶν αἵματός ἀερώδων, τὴν εἰσπνοὴν. ὑπομιμνήσκῃ αὐτὸ ὅτι τὸ κλεψύδρας Ἀσκληπιάδης· τὸν μὲν πνεύμονα χώνης δίκλιον σπῆσθαι, αἴτταν δὲ τὴν ἀναπνοῆς τὴν ἐν τῷ θώρακι λεπτομέραν ὑποτίθεται, πρὸς τὴν τὸν ἐξωθεν αἶρα εἶναι τε καὶ φέρεσθαι παχυμερῆ ὄντα. παλιν δὲ ἀπωθεῖσθαι, μηκέτι τῶν θώρακος οἴου τε ὄντος μὴ ἐπέσθαι, μὴ ὑπερῆν· ὑπολήπτορος δὲ πινος ἐν τῷ θώρακι λεπτομεροῦς αἰε βραχέος, (οὐ γὰρ ἀπὸν ἐκκρίνεται) πρὸς τὸ πάλιν τὸ ἴσῳ ὑπομῶν βαρύνθησθαι τῶν ἐκ τῶν αἰτεπίσσοδων. ταῦτα δὲ ταῖς σικύαις ἀπεκρίσει. τὴν δὲ κατὰ πνεύμονι λεωτοπῶν πόρων, καὶ τῶν βραχέων σενουμένων. τῆς γὰρ ἡμετέρας τῆς ὑποκρυφῆς πρὸς φερέσθαι. Ἡρόφιλος

ὑπό τῆ πληρώσεως τῆ θύραθεν γινόμενης ἐφέλκε). ὁ δὲ ἀφ᾽ ἑ
 μέρους δὲ δευτέραι ὁρεξίνεπ' αὐτὸ ὁ θώραξ ὁ πνεύμα με-
 τοχρεύων, πληρωθεὶς, καὶ μηκέτι ἐφέλκεα δύναμις, πάλ-
 λιν εἰς τὸ πνεύμονα ὁ πνεύμα ἀντιμεταρρῆ, δι' ἧς τὰ ἐκτὸς
 τὰ τ' ἀποκρίσεως γίνε), τὸ σωματικῶν μερῶν ἀντιπαρόντων δι-
 λήσεις ὅτε μὲν γὰρ ἀεὶ σολῆ τῆ πνεύμονος τ' ἀμύλων ἀντιμε-
 ταρρῆσει, πληρώσεως τε καὶ κενώσεως γινόμενης, ὡς τέταρτος
 μὲν γίνεα κινήσεως πρὸς τὸ πνεύμονα τ' μὲν ὁρώτην, καθ' ἣν
 ἐξωθεν ἀέρα δέχεται τ' δὲ ὁδύτεραι, καθ' ἣν τὸ ὄψ' ἐδέξαστο
 θύραθεν, ἐντὸς αὐτῆ, τῆ θύρακα μεταρρῆ. τ' δὲ τρίτῳ,
 καθ' ἣν ὁ ἀπὸ τῆ θύρακος συσπλόμῳ, αὐτὸς εἰς αὐτὸν ἐκ-
 δέχεται τὴν δὲ τέταρτῳ, καθ' ἣν καὶ ὁ εἰς ἑσποροφῆς ἐν
 αὐτῷ γινόμενον, θύραξ ἐξέρχεται. τῆτων δὲ τ' κινήσεων, δύο μὲν
 εἰ) ἀεὶ σολῆς τὴν τε, ἐξωθεν τὴν τε ἀπὸ τῆ θύρακος δὲ
 δὲ συσπλόμῳ τὴν μὲν, ὅταν ὁ θώραξ ὑπὸ αὐτὸν ὁ πνευματικὸν
 ἐλκύσῃ τ' δὲ, ὅταν αὐτὸς εἰς τὸ ἐλκύνῃ ἀέρα ἀποκρίνη. δύο γὰρ
 μόναι γίνονται πρὸς τὸ θώρακα. ἀεὶ σολῆ μὲν, ὅταν ἀπὸ τῆ πνεύ-
 μονος ἐφέλκεται συσπλόμῳ δὲ, ὅταν αὐτὸ πάλιν αὐταποδιδῷ.

A quo cum est impletus, secundo appetitum pectoris
 partem adiacentem in se deriuare spiritum: imple-
 tumque ita ut amplius attrahere non possit, rursus
 in pulmones abundantia deducere, indeque foras
 protrudi, vicissim sese afficientibus corporis parti-
 bus. Aliquando enim diduci pulmonem, aliorum
 participatione facta vel impletione vel euacuatio-
 ne: ita ut quatuor sint motus pulmonis. primus
 quo externum haurit aerem: secundus, quo rece-
 ptum intus in pectus deuoluit: tertius, quo id quod
 coactum est a pectore, rursus in se recipit: quar-
 tus, quo idiplum foras euomit. Horum motuum
 duos esse, dilatationes, cum scilicet vel externum
 attrahit in se aerem, vel redditum a pectore in se
 admittit: reliquos esse, contractiones, quando
 scilicet pectus spiritum ad se trahit, vel foras pul-
 mo a pectore traditum expellit. Pectoris enim
 duo tantum sunt motus. vnus dilatatio, cum a pul-
 mone spiritum ad se trahit: alter contractio, cum
 ei superfluum reddit.

De affectionibus corporis, & an in animam ea
 redundant. Cap. XXIII.

STOICI affectus ponunt in locis affectis: sen-
 sus autem in principe parte. EPICVRVS tam
 affectus quam sensus in locis affectis: quod statuit
 partem principem omnis esse affectionis experte.
 STRATO & animi affectus, & sensus in principe
 parte collocat, non in affectis locis. In hac enim
 parte esse sitam tolerantiam, ut in terribilibus &
 dolorem adferentibus, utque in fortibus & timi-
 dis.

Περὶ παθῶν σωματικῶν, καὶ εἰς ψυχῆς τοῦ τῶ
 ἢ ψυχῆς. κγ.

Οἱ Στωϊκοὶ, τὰ μὲν πάντα ἐν τοῖς πεποιητοῖς τόποις, τὰ δὲ
 ἀσθητικὰ, ἐν τῷ ἡγεμονικῷ. Ἐπίκουρος, καὶ τὰ πάντα καὶ
 τὰ ἀσθητικὰ, ἐν τοῖς πεποιητοῖς τόποις. ὁ γὰρ ἡγεμονικὸν, ἀπα-
 ρῆς. Σβράτων, καὶ τὰ πάντα τῆ ψυχῆς καὶ τὰ ἀσθητικὰ, ἐν τῷ
 ἡγεμονικῷ, ὅτι ἐν τοῖς πεποιητοῖς τοποῖς σιωπῶσιν. ἐν γὰρ
 ταύτῃ κινεῖσθαι τὴν ἑσπομονῆν, ὡς ὅτι τῆ δ' ἐφ' ἧν καὶ
 ἀλγῶν, καὶ ὡς ὅτι ἀνδρείων καὶ δ' ἐφ' ἧν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΡΕΣΚΟΝΤΩΝ Δ
 τοῖς φιλοσόφοις.

BIBLION ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ μετρίων. α'.

ΛΑΤΩΝ καὶ οἱ Στωϊκοὶ τῆ μετρίων εἰς-
 ἀγορεύει καὶ εἰπεῖν, ὅτι ἐστὶν ἐπιλοισιαστ-
 κῆν καὶ ἡθῆτα τῆ ψυχῆς, ὅτι εἰπεν ἐπι-
 λοισιαστικόν καὶ ὁ ὄντοπολικόν. ἔτι τὰ
 πλεῖστα μέρη τῆ μετρίων εἰσκένοσιν.

Ξενοφάνης καὶ Ἐπίκουρος ἀγαροῦσι τῆ Ε
 μετρίων. Πυθαγόρας δὲ μόνον τῆ θυτικόν ἐκ ἐσκεῖται.
 Αἰσιοτέλης καὶ Δικαίαρχος τῆ καθ' ἐπιλοισιαστικόν μόνον παρ-
 εἰσἀγορεύει καὶ τοῖς ὄνειροις, ἀθάνατον μὲν εἶ) οὐ νομίζοντες τῆ
 ψυχῆν, θεοῦ δὲ τινος μετέχον αὐτῆν.

Γὰρ ὄνειροι γίνονται. β'.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ, τοῖς ὄνειροις γίνεσθαι καὶ τῆ
 εἰδώλων ὁρῶσας. Σβράτων, ἀλόγων φύσει τῆς ἀφα-
 νοίας ἐν τοῖς ὑπνοῖς ἀσθητικῶν μετρίων, παρ
 αὐτῶν δὲ πούτω τῆ γνωστικῶν μετρίων. Ἡρόφιλος, τοῖς ὄ-
 νειροις τοῖς θεοπνεῦσιν κατ' ἀνάγκην γίνεσθαι, τοῖς δὲ φυ-
 σικῶν, ἀφ' ἀλοποιουμένης ψυχῆς ὁ συμφέρον αὐτῆ καὶ ὁ
 πρὸς τῆ τοῖς ἐσόμενον τοῖς δὲ συσκευαστικῶν, ἐκ τοῦ αὐτο-
 μάτου κατ' εἰδώλων πρὸς πῶσιν, ὅταν ἀβουλόμεθα βλέ-
 πῶμεν, ὡς ὅτι τῆ τῆς ἐρωμένης ἐχθρὸν ἐν ὑπνῷ γίνονται.

PLVTARCHI

De placitis Philosophorum, siue bre-
 uis recensiois sententiarum
 de natura rerum,
 LIBER V.

De diuinatione. Cap. I.

PLATO & STOICI diuinationem
 introduxerunt, quæ sic
 diuinus mentis instinctus, se-
 cundum animi diuinitatem.
 Huc etiam diuinationem ex
 insomniis referunt: deniq; plu-
 rimas diuinandi rationes pro-
 bant. XENOPHANES & EPICVRVS diuinationem
 reiiciunt. PYTHAGORAS eam duntaxat par-
 tem improbat, quæ constat sacrificiis. Aristote-
 les & Dicaearchus eas solum diuinationes admit-
 tunt quæ furore diuinitus immisso, aut insomniis
 fiunt: animam non immortalem esse, sed diuina
 quadam re impertiri tamen sentientes.

Quæ insomniorum ratio. Cap. II.

DEMOCRITVS accessu imaginum ea fieri puta-
 uit. STRATO, quod animi bruta natura in somnis
 aliquo modo plus sensus nanciscatur, itaq; a men-
 te cicatur. HEROPHILVS somnia diuinitus inspi-
 rata necessariò fieri: naturalia, imaginando sibi a-
 nima repræsentante quod expediat, & euenturum
 sit: mixta, fortuitò & appulsu imaginum, cum vi-
 demus per quietem quæ volumus. quo modo a-
 micis in somno potiri se putant nonnulli.